

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบเชื่อในปัจจัยควบคุมความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค และพฤติกรรมการเผชิญความเครียด โดยมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นตัวแปรกำกับความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียด: กรณีศึกษาการไฟฟ้านครหลวงเขตมีนบุรีและเขตลาดกระบัง” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง (1) บุคลิกภาพแบบเชื่อในปัจจัยควบคุมกับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค (2) การรับรู้ความสามารถของตนเองกับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค (3) บุคลิกภาพแบบเชื่อในปัจจัยควบคุมกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียด (4) ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียด และเพื่อทดสอบการรับรู้ความสามารถของตนเองในฐานะตัวแปรกำกับความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียด รวมทั้งเพื่อสร้างสมการพยากรณ์พฤติกรรมการเผชิญความเครียดจากบุคลิกภาพแบบเชื่อในปัจจัยควบคุมและความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค

กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานระดับปฏิบัติการของการไฟฟ้านครหลวง เขตมีนบุรีและเขตลาดกระบัง จำนวน 169 คน โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 บุคลิกภาพแบบเชื่อในปัจจัยควบคุม ส่วนที่ 3 ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค ส่วนที่ 4 การรับรู้ความสามารถของตนเอง และส่วนที่ 5 พฤติกรรมการเผชิญความเครียด สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงชั้น และการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน ซึ่งผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. บุคลิกภาพแบบเชื่อในปัจจัยควบคุมภายในมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทุกองค์ประกอบของความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบเชื่อในปัจจัยควบคุมภายนอกกับทุกองค์ประกอบของความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค

2. การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. บุคลิกภาพแบบเชื่อในปัจจัยควบคุมภายในมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรม การเผชิญความเครียดแบบหลีกเลี่ยงปัญหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่พบ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบเชื่อในปัจจัยควบคุมภายในกับพฤติกรรมการเผชิญ ความเครียดแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหาและแบบมุ่งเน้นการแสวงหาสิ่งสนับสนุนทางสังคม รวมทั้ง ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบเชื่อในปัจจัยควบคุมภายในนอกกับพฤติกรรมการเผชิญ ความเครียดทั้ง 3 รูปแบบ

4. ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางลบกับ พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบหลีกเลี่ยงปัญหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่ พบความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคโดยรวมกับพฤติกรรมการ เผชิญความเครียดแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหาและแบบมุ่งเน้นการแสวงหาสิ่งสนับสนุนทางสังคม

5. การรับรู้ความสามารถของตนเองไม่เป็นตัวแปรกำกับความสัมพันธ์ระหว่าง ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียด

6. ในการทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดด้วยบุคลิกภาพแบบเชื่อในปัจจัย ควบคุมภายในและความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค พบว่า (1) องค์ประกอบของ ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคด้านผลกระทบสามารถพยากรณ์พฤติกรรมการ เผชิญความเครียดแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหาได้ร้อยละ 4.2 และ (2) องค์ประกอบของความสามารถ ในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคด้านการควบคุม และด้านสาเหตุและความรับผิดชอบสามารถ พยากรณ์พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบหลีกเลี่ยงปัญหาได้ร้อยละ 38.7 และร้อยละ 42.5 ในขณะที่การทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดด้วยบุคลิกภาพแบบเชื่อในปัจจัยควบคุม ภายในนอกและความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค พบว่า (1) องค์ประกอบของ ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคด้านสาเหตุและความรับผิดชอบสามารถพยากรณ์ พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหาได้ร้อยละ 4.6 และ (2) องค์ประกอบ ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคด้านสาเหตุและความรับผิดชอบสามารถพยากรณ์ พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบหลีกเลี่ยงปัญหาได้ร้อยละ 24.3

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางประกอบการคัดเลือกและพัฒนา พนักงานให้มีคุณสมบัติที่สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์การ และเพื่อให้พนักงานเตรียมพร้อมที่ จะรับมือกับปัญหาและอุปสรรคในการทำงานโดยใช้พฤติกรรมการเผชิญความที่มีประสิทธิภาพ ต่อไป